

הכותב לאשתו פרק תשיעי כתובות

פד.

עין משפט נר מצוה

א ח מיי פ"ג מהלכות
מכירה הלכה ג סג
לאון קט טושיע ח"מ סי'
קכ ספי"א:
ב ח מיי פ"ד מהלכות
מכירה הלכה ז סג
עשין פנ טושיע ז"ד סי'
שס ספי"א א טושיע ח"מ
סי' רח ספי"א:
ג א מיי פ"ג מהל'
מלוה סג טע"ג זל
טושיע א"ע סימן קכ
ספי"ג ו טושיע ח"מ סי'
קו ספי"א:
ד א מיי פ"ח מהלכות
אשות הלכה ו פ"א
מהלכות מלוה הלכה ח
סג טע"ג זל ו טושיע
א"ע סי' קכ ספי"ג ז ג
וטושיע ח"מ סימן קד
ספי"ג א ה:

תוספות ר"ד (המשך)
והנה אשה ובי"ח וירושין
והיתה לו מלוה או
פקדון ביד אחרים ר"ט
אומר יתן לכושר שבהן
ר"ע אומר אין מרחמין
ברין אלא ינתנו לירושים
שכולן צריכין שבועה ואין
הירושין צריכין שבועה
הניח פירות תלושין מן
הקרקע כל הקודם בהן
זכה בהן וכחה אשה יותר
על כתובתה ובי"ח יותר
על חובו המותר ר"ט
אומר יתן לכושר שבהן
ר"ע אומר אין מרחמין
ברין אלא ינתנו לירושין
שכולן צריכין שבועה ואין
הירושין צריכין שבועה.
פ"י מטלטלי דיתמי לא
משתכרי לכתובה ולב"ח
אלא היה ביד היתומים
לא היו גובים מהן
אלא עשוי בעבור שאין
ברשותן ולא הן ביד
אחרים (פ"י) דקדמינה והיה
מלוה או פקדון ביד אחרים
ר"ט אומר שגזימין אותן
מיד אחרים ונתנו לכושר
שבהן. פ"י לשפל שכולן
ר"ע אומר אין מרחמין
ברין בעבור שהיא שפל
אלא ה"ה בחוקת הירושין
בכ"מ שהן שכולן צריכין
שבועה ואח"כ גובין ועד
שלא נשבעו אין להן כח
לגבות אבל הירושין וזכין
מכין בנכסיהם ואין דבר
מבין הלכת לו היכא
ואיתנו ברשותיהו קיימו
וכאילו היה תחת ידן (כמו)
שאין כח להוציא
מ"דן. ואם הניח פירות
תלושין קסבר ר"ט כיז
שלא נכנסו ליד הירושין
כל הקודם זכה ואם זכה
האשה או הב"ח יותר על
דינה יתן לכושר שבהן
ר"ע אומר ינתנו לירושין
מאי לכושר שבהן רבי"ח
אומר כושל שבראי. פ"י
המאור לגבות ולטרקין
מן התקנות זהו בע"ח
ר"י אומר כותבת אשה
משום חינא והיא הכושל
שאין דרכה לחזר אחר
הלקוחות: ומקשה ר"ע
מאי ארי' מותר כלוה נמי
דירושין היו פ"י כיון דאמר
ר"ע נכסי בחוקת יורשין
קיימי כל מה שנתפשו
שלא כדן תפשו דכל
הכי דקיימו הווי יורשין
ואמאי לא פליג אלא
במותר בלחוד. ומתיר
ארי' ואידי דאמר ר"ט
מותר אמר איהו נמי מותר
פ"י כמה שאמר ר"ט ענה
ר"ע אבל לדידה לא שני
ליה בין מותר לכל

וסבר רב תנאו קיים והא איתמר בו'. ואלע"ג דזפרק הוזה (ב"מ
דף נא: ושם) מוקי רב נפשיה אפי' כר' יהודה דאמר דזבר
שזממון תנאו קיים דעד כאן לא קאמר ר' יהודה התם אלא לדיעה
וקמחלה הכא מי ידע דמחיל הכא לטווי הכי דה"נ לא ידע
דמחיל שהרי אינו צריך לו שהיא
תמות צמיז שמה' הוא ימות צמיז
לך פריך פסי: **ורב סבר דאפי'**
בדרבנן תנאו בטל. פירש צקונטרס
דהיינו צפירות וקשה לר"י דא"כ רב
דלך כמד דהא צמתימין אפילו לר'
יהודה מהני תנאה צפירות והיינו משום
דלא שכיח דלאמרי' צריש פרק אע"פ
(לעיל דף יו:). ונראה לפרש דרבנן היינו
צעלמא צשום דזר דהוי מדרבנן:
משום פגם משפחה לישקול דמי
וליהדר. תימה דלש"כ

דא"כ מאי איריא ציובל אפי' צלל יוצל
נמי דע"כ ציובל איירי דאי צלל יוצל
קאמר דמחזיר א"כ אמאי איצטרך
ליה לרב למימר דסגי' ליה לירושת
הצעל דלדורייתא ה"ל למימר דרבנן
ועוד דאיוכל מיתנייא וזרין לומר
דליכא פגם משפחה עד היוצל שאז כל
הירושות חזרות וזו אינה חזרת ויניכר
שהס צקורים צלל אחרים:

לכתובת אשה. תימה דהא
תנן צצכורות צפרק
יש צבור (ג. וס) דלון אשה נטלת
צראוי ומלוה טעזי ליה רבנן ראו
צפרק יש נוחלין (ב"ב דף קה: ושם)
וזרין לחלק דלוקא גזי צבור טעזי
מלוה ראו ולא לכתובת אשה:
לכתובת אשה משום חינא.
הנשים חן צעניי האנשים והיה להן
קופליס יותר וכן משמע צערון
וצירושלמי וכן משמע לקמן צפ' אלמנה
(דף יז:). דפריך למ"ד משום חינא
ירשיש מאי חן איכא ומשני צירשתה
צתה או לחומה פ"י שפך היא לריכה
שיקפלו עליה צני אדם ולפי' הקונטרס
נמי יש לפרש דכיון שראות צתה
ואחומה שך צקל צאה להס כמותה
נשאות יותר צרלון לאנשים ולא תמנה
דהכא יפה כח האשה מכח צעל חוב
משום חינא ולענין וצירית תנן צצניקין
(גיטין מט: ושם) דצעל חוב צצניקין
וכמותה אשה צצירית וגירועה כח
מכח צע"ח משום דיותר ממה שהאיש
רוצה לישא אשה רוצה לישא ולא
חשו משום חינא לעשות דינה צצניקית
כצעל חוב דלון לדמות תקנת חכמים
זו לזו כענין שמלניו משקי צי מטבחיא
דכן שהקילו שלא להצרות טומאה
צמקדס ולענין כמה צצרים חממרו
יותר כדלמרי' צפסחים (דף קד: ו).

ולרבי
ניתנה אבל פקדון דאיתיה בעיניה אימא ואי
תנא הא בהא קאמר רבי עקיבא אבל בהך אימא מודי לרבי טרפון
צריכא: מאי לכושל רבי יוסי ברבי חינא אומר לכושל שבראי רבי
יוחנן אמר לכתובת אשה "משום" חינא כתנאי ר' בנימין אומר לכושל
שבראי והוא כשר רבי אלעזר אומר לכתובת אשה משום חינא: הניח
פירות התלושין: ורבי עקיבא מאי איריא מותר כולוה נמי דירושין הווי
אין הכי נמי ואידי דאמר רבי טרפון מותר תנא איהו נמי מותר
ור"ע

על מנע שאין לך עלי דין אונאה. אמכור לך חפץ זה: יש עליו (ב"מ
דמנעה על של תורה הוא אל תונו (ויקרא טו:). ורב סבר אס מנע
לא יירשנה. דקסבר ירושת הבעל דרבנן ולא עשו חזוק לדבריהן
כשל תורה: הא דרבנן. כגון זה שהתנה שלא יאכל פירות: ורב
סבר. אפי' תנאי הפירות נמי צטל
דחכמים עשו חזוק לדבריהם כשל
תורה וכ"ש הירושא שהיא של תורה:
האי כטעמיה וכהילכתיה הוא.
כצירא ליה לרב כטעמיה דרבנן
שמעון דמנעה על של תורה תנאו
צטל וכהילכתיה דאס מתה יירשנה:
יחזיר לנני משפחה. ציובל: וינכה
להס מן הדמים. קס"ד יחזיר להס
צריה חזרת ציובל כדלמרי' צצכורות
(דף נב:). **משום פגם משפחה.** גנאי
הוא להס שהיו אחרים נקברים עמהס
והס יקברו צצכורת אחרים: **דמי קצר**
אשטו. שחייב הוא צצכורתה:
דקסינא. לוקח צית הקצרות מחזירו
על כרחו: וקוצרים אוסו צעל כרחו.
ינסנו לכושל שבהן. צגמרה מפרש
מאי ינאו. ואף על גב דלא משטעדי
מטלטלי דיתמי לא צעל חוב ולא
לכתובה הכא דלאו צצוטייהו נמחי
סצירא לרבי טרפון דמוליאין מיד
הלוה או מיד מי שהפקדון אללו
ונותנין לצעל חוב ולכתובה שנתמייב
צכן המת מחיים: **ינסנו לריכין**
ולא מהניא תפיסה: **שזון לריכין**
צצועה. דתנן צצירקין (ש) הצא ליפרע
מנכסי יתומים לא יפרע אלא צצצועה
וכל זמן שלא נצצעו אין להס רשות
צזה ואין אנו יודעין אס יש להס
עליו כלום הלכך משמת המת זכו
צכן הירשין ונצשותן הן: **כל הקודם**
צכן וזה. קדמו יורשין זכו ואין
מוליאין מידס דמטלטלי דיתמי לא
משטעדי לנ"ח ולכתובה קדס אה
מןה האשה או המלוה זכה הוא דר'
טרפון אית ליה תפיסה דלאחר מיתה
מהניא: **וכמה אשה יתר על כפוצה.**
אס קדמה ותפסה יש יותר מן
הכתובה או קדס צעל חוב ותפס יש
צכן יותר על חוב: **המוסר ינסנו**
לכושל שבהן. זה צצצו: האסטר שידו
על התמותנה ואס יצואו ליד היתומים
שזב לא יוציא מהס לא אשה ולא צעל
חוב: **גב' הולאה ניסנה.** ואינה
קיימת צעין דמחכר' גוציינא ומנ"ה
אמר רבי טרפון דלא מנחי צצשותא
דיתמי: **אבל פקדון דאיסיה בעיניה**
אימא נו'. דכל היכא דאיתיה צצשותא
דיתמי איתיה: **לכושל שבראי.** למי
שטנו מותר שאלא יוכל לטרקין
לקוחות הקודמים לו: **לכסותה אשה.**
היא קרויה כושל שאין דרכה לחזר
אחר נכסי המת ולצקש היכן יש לו
קרקע: **משום חינא.** שינעלאו האנשים
חן צעניי הנשים והיו נשאות להן
שלא תדאגנה להספיד כמותנן: והוא
נשר. והדבר כשר והגון לעשות כן:
כולהו נמי יורשין הוו. כיון דטעמא
דר' עקיבא משום דלא נצצעו הוא
כי תפסי נמי אמאי זכו הרי זכו צכן
ירשיש משעת מיתה ונכסי דיתמי קא
תפסי: ואידי דאמר ר' טרפון מוסר.

הגהות הב"ח
(א) רש"י ד"ה טו עליו
אונאה דמנעה:

מוסף רש"י
המורכר קברו. מנחת
היו עשין להן צציימן
לקבור חס ממי משפחה
(רשב"ם ב"ב פ:). **מעמדו.**
שעשין מעמדות שבעה
למת (בבבבות נב:). א:
הקבר (רשב"ם ב"ב פ:).
וקוברין אותו בעל
כרחו. על לוקח בבבבות
(שם) ותקנת חכמים היא
(ב"ב פ:). **משום פגם**
משפחה. גנאי הוא
להס שאין לקרובים אס
קברה הלך אמור רבנן
ליקול דמי וליהדי. והי
אמרינן צצירא צצכורות
צעלמי פ"י טו צבור למנה
(שם). **משום חינא.** שיהא
חן האנשים צעניי הנשים
לינשא להס (גיטין לה.
ובע"ז לקפו צז:).

תוספות ר"ד
ועשה פירות ה"ה פ"פ:
כתב רבנו האי ז"ל וה"ל
כר"י ואינו נ"ל דכ"ז שלא
אייסקא ה"ל בבדיאי א"ל
שבקי' כללא דידהו ורבי
ה"ל כרבינו ואפי"ג דבעל
הגמ' (מביטין) איליא
דידה כן דרך האביראים
לחוקר דברבי התנאים
לעמוד על סוף דעתם
ומי' לא שבקינן כלכלא
ולמפסק ה"ל כותיה:
רשב"א א מהת ירושה
ורו'. פ"י קסבר רשב"ג
ירשת הבעל דאורייתא
דכנפיק לן ב"ז מירש
אותה מלמד שהבעל יורש
את אשתו אבל תיקון
פירות הדיא מדרבנן תנאו
קיים. אמר רב ה"ל
כרשב"ג דאם מתה יירשנה
ולאו מטעמיה אילו
רשב"ג סבר ירושת הבעל
דאורייתא ותנאו בטל רבנן
סבר ירושת הבעל רבנן
ותנאו בטל דחכמים עשו
חזוק לדבריהם (אין הלכה
משל תורה. ואין הלכה
כרשב"ג דאמר ההתם
עמ"ש כותיה תנאו בטל.
דק"ל הלכה כר"י דאמר
דבר שבכפמן תנאו
קיים. ולא כרב דאמר
בדרבנן תנאו בטל דהא
אמר רב כהנא נחלה
הבאה לאדם מ"א מתנה
עליה שלא יירשנה. עין
ב"ס"ה: מתנ' מי שמת

האדר ליה איהו נמי צמאי דאייירו ציה ולעולם ציולהו נמי אית ליה דאפילו תפס מפקינן ליה מיניה:
ור"ע